Ἡ Μάλτα θὰ προχωρήση πρὸς πλήρη οὐδετερότητα

ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΝΙΚΗ ΤΟΥ ΜΙΝΤΟΦ

ΛΟΝΔΙΝΟ. Ἡ νίκη τοῦ κ. Μιντὸφ στὶς ἐκλογὲς τῆς Μάλτας μπορεῖ νὰ χαρακτηρισθῆ σὰν μία ἀκόμη ἔνδειξη ὅτι βρίσκεται σὲ παρακμὴ ἡ παλιὰ πολιτικὴ τῶν μπλόκ.

Χαρακτηριστικὸ εἶναι ὅτι καὶ μεταξὺ τῶν ἀντιπάλων τοῦ κ. Μιντόφ— στὸ χῶρο τῆς δεξιᾶς—ἐδήλωναν κατὰ τὴ διάρκεια τῆς προεκλογικῆς περιόδου ὅτι ὁποιαδήποτε καὶ ἂν εἶναι τὰ ἀποτελέσματα τῶν ἐκλογῶν, ἡ Μάλτα δὲν πρόκειται νὰ ἐαναγίνη νατοϊκὴ βάση.

Ποιὸ νόημα ὅμως θὰ εἶχε ἡ ἔνταξη τοῦ νησιοῦ στὸ πλαίσιο τῆς συμμαχίας; Ὁ πρωθυπουργὸς Ντόμ Μίντοφ σ' ἕνα ἄρθρο του ἔγραφε: «Μᾶς βρίζουν ὅταν μᾶς κατηγοροῦν λέγοντας ὅτι δὲν ἐπιθυμοῦμε νὰ παραμείνουμε στὴ Δύση. Γιὰ μᾶς, δημοκρατία σημαίνει Δύση. Δὲν εἶναι Δύση ὁ πόλεμος, ὅπως καὶ δὲν εἶναι Δυτικὲς ἀξίες ἡ πολιτικὴ ἐναντίον τῶν Ἀράβων καὶ ἡ ἐπέμβασις σὲ ξένες ὑποθέσεις, ἐπειδὴ δὲν εἶναι δυνατὸν γιὰ τὴν Δύση νὰ μὴν ἔχη καλὲς σχέσεις μὲ τοὺς Ἄραβες. Ἐξάλλου, ὁ πυρηνικὸς ἐκβιασμὸς δὲν ἐξυπηρετεῖ τὴ δημοκρατία. Δὲν ὑποκρινόμαστε ὅταν ὑποστηρίζουμε τὴ Δύση, ἀλλὰ δὲν ὑποκρινόμαστε οὔτε καὶ ὅταν καταδικάζουμε τὴν ἀποικιοκρατία. Ἐγκατάλειψη τῶν θέσεων αὐτῶν θὰ σήμαινε καθαρὴ τρέλλα γιὰ τὸ νησὶ ἀλλὰ καὶ γιὰ τοὺς Εὐρωπαίους. Εἶναι τρέλλα νὰ πιστεύουμε ὅτι οἱ Ἄραβες θὰ μποροῦσαν ν' ἀνήκουν σ' ἕνα ὁποιοδήποτε στρατόπεδο. Τὸ ΝΑΤΟ εἶναι χρήσιμο γιὰ τὴ βόρεια Εὐρώπη, λέει ὁ σύντροφός μου ὁ Μπράντ, καὶ ἂν τὸ λέη αὐτὸς πρέπει νὰ τὸ πιστέψω. Ἐδῶ ὅμως βρισκόμαστε στὴ Μεσόγειο καὶ ἡ θάλασσα αὐτὴ πρέπει νὰ ἀπαλλαγῆ ἀπὸ τὴν λογικὴ τῶν μπλόκ».

Θὰ ἦταν βέβαια περιττὸ νὰ ὑπογραμμίζεται τόσο ἔντονα ἡ ἀντίθεση στὴν πολιτικὴ τῶν στρατοπέδων ὅταν τὸ νησὶ δὲν ἀντιμετωπίζει κινδύνους, τουλάχιστον σύμφωνα μὲ τὶς νατοϊκὲς διακηρύξεις. Ὅταν, ὅμως, ἡ Μάλτα μιλάει γιὰ στρατόπεδα ἐννοεῖ πρώτα—πρῶτα τὴν πιὸ κτυπητὴ ὄψη τῆς πολιτικῆς αὐτῆς, δηλαδὴ τοὺς στόλους τῶν δύο μεγάλων δυνάμεων ποὺ ἁρμενίζουν σὲ ἀπόσταση λίγων μιλίων ἀπὸ τὶς ἀκτές της. Θὰ πρέπει λοιπὸν νὰ παραδεχθοῦμε ὅτι οἱ φόβοι ποὺ ἐκφράζονται ἀπὸ τὴ Βαλέττα δὲν εἶναι ἀβάσιμοι. Ἰδιαίτερα ἂν πάρουμε ὑπόψη μας τὸ γεγονὸς ὅτι τὸ νησὶ ἔζησε οὐσιαστικὰ μέχρι τώρα ἀπὸ τὴ «μονοπωλιακὴ βιομηχανία» τῆς ἄμυνας (βρεταννικῆς ἄμυνας) καὶ ὅτι θέλει νὰ ἀπαλλαγῆ ἀπὸ τὴ σκληρὴ αὐτὴ καταπίεση, μιὰ καὶ στὸ σημεῖο αὐτὸ ἀκριβῶς βρίσκονται τὰ μεγαλύτερα ἐμπόδια γιὰ τὴν κατάκτηση τῆς ἀνεξαρτησίας.

Ἡ Ἀτλαντικὴ Συμμαχία ἔπαιξε λεπτὸ παιχνίδι μὲ τὴ Μάλτα. Τὸ ΝΑΤΟ δὲν ἐνδιαφερόταν γιὰ τὴ βάση ἀπάντησε ἀρνητικὰ στὶς προτάσεις ποὺ ἔκαναν οἱ παλιότερες κυβερνήσεις καὶ ἀπάντησε ἀρνητικὰ ἀκόμη καὶ στὴν αἴτηση τοῦ ἐθνικιστὴ πρώην πρωθυπουργοῦ Μπόρνα Ὀλίβιερ νὰ παραχωρηθῆ στὴ Μάλτα τουλάχιστον ἡ ἰδιότητα καὶ τὰ δικαίωμα τοῦ παρατηρητή. Μήπως ἔτσι ἄρχισαν νὰ ἐννοηθῆ ὅτι τὸ νησὶ ἀνῆκε ἀποκλειστικὰ καὶ μόνο στὴ βρεταννικὴ «ἁρμοδιότητα»; Μήπως περίμεναν τὴ στιγμὴ κατὰ τὴν ὁποία, χωρὶς τὸν ἀγγλικὸ στόλο, ἡ Μάλτα θὰ ἀναγκαζόταν, ἀργὰ ἢ γρήγορα, νὰ ἐπιστρέψη στὸ μαντρὶ τῆς Αὐτῆς Μεγαλειότητος καὶ σ' ἕνα «τροποποιημένο», δηλαδὴ νεο αποικιακό, πλαίσιο;

Ξεκινώντας ἀπὸ τὰ δεδομένα αὐτὰ καὶ ἀπὸ τὶς ὑποψίες ποὺ ἐνισχύονται καὶ ἀπὸ τὴ συμπεριφορὰ μεγάλων τμημάτων τῆς Δεξιᾶς (ποὺ ἔχουν ἐγκαταλείψει τὸ ὄνειρο ἐπιστροφῆς στὸ ΝΑΤΟ καὶ ὑποστηρίζουν λεπτότερες νεοαποικιακὲς θέσεις), ἡ Μάλτα ἐπιδιώκει, μαζὶ μὲ τὴν οὐδετερότητα καὶ τὴν ἀπόκτηση ἑνὸς δικοῦ της χώρου στὴν κεντρικὴ Μεσόγειο: εἶναι ἡ μόνη πολιτικὴ ποὺ μπορεῖ νὰ ἐξασφαλίση τὴν ἀνεξαρτησία καὶ νὰ ἐξουδετερώση τοὺς κινδύνους, κάθε ἄλλο παρὰ φανταστικούς, μιᾶς ἐπιστροφῆς στὸ παρελθόν.

Ὅλα αὐτὰ φαίνονται περισσότερο ξεκάθαρα ὅταν μελετήσουμε τὶς διευκρινίσεις ποὺ ὁ Ντόμ Μίντοφ ἔκαμε στὸ προεκλογικὸ πρόγραμμα τοῦ κόμματός του. Ὑπάρχουν δύο δρόμοι —λέει— γιὰ νὰ διατηρηθῆ καὶ νὰ ἀναπτυχθῆ ἡ φιλία μὲ τοὺς γείτονες. Ὁ πρῶτος δρόμος εἶναι οἱ διμερεῖς συμφωνίες γιὰ τὴν ἄμυνα καὶ τὴν οἰκονομικὴ συνεργασία ποὺ ὁρισμένες χῶρες προτείνουν στὸ νησί. Ὁ δεύτερος δρόμος εἶναι ὁ δράμος ποὺ συνεπάγεται ἐγγυήσεις ἀπὸ τὴν πλευρὰ τῶν Ἀράβων καὶ τῶν Εὐρωπαίων πρὸς τὴν κυβέρνηση τῆς Βαλέττας, μαζὶ μὲ μία ἔντονη οἰκονομικὴ συνεργασία. Ἔτσι τὸ 1979, τὸ κλείσιμο τῆς ἀγγλικῆς βάσης (καὶ τὸ σταμάτημα τῶν ἐσόδων ἀπὸ τὸ ἐνοίκιο) δὲν θὰ ἔχουν «ἐπώδυνες συνέπειες». Σὰν ἀντάλλαγμα, ἡ Μάλτα προσφέρει τὴν οὐδετερότητά της καὶ τὴν ἐγγύηση ὅτι δὲν θὰ παραχωρήση βάσεις σὲ καμμιὰ ξένη χώρα.

Ἂς δοῦμε τὶς ἀντιδράσεις ποὺ προκάλεσαν ὅλα αὐτὰ στὸ ἐξωτερικό. Ἡ Μάλτα ἀπευθύνεται στὴ Ρώμη, ξέροντας βέβαια ὅτι ἡ Ἰταλία, δὲν θὰ πρέπει νὰ δημιουργήση προβλήματα μὲ τὶς χῶρες ἀπέναντι στὶς ὁποῖες ἔχει ὑποχρεώσεις, κάνοντας συμφωνία μὲ τὴ Μάλτα. Ταυτόχρονα, ὁ Μίντοφ ἐλπίζει ὅτι ἡ κατάσταση ποὺ δημιουργήθηκε μετὰ τὶς ἐκλογὲς στὴν Ἰταλία εἶναι πρόσφορη καὶ μπορεῖ νὰ δώση ὁρισμένους καρπούς. Στὸ Παρίσι, κυβέρνηση καὶ ἀντιπολίτευση μελετοῦν τὴν πρόταση τῆς Μάλτας «νὲ συμπάθεια». Ὁ Μίντοφ τὸ ἔξερει (καὶ τὸ λέει) ὅτι θὰ εἶναι «μιὰ αὐταπάτη» νὰ πιστεύη στὴν ἐπιτυχία τῆς πρωτοβουλίας χωρὶς ὑποστήριξη τῆς Ἰταλίας καὶ τῆς Γαλλίας. Ὅσο γιὰ τοὺς ἄλλους γείτονες, ἡ Λιβύη καὶ ἡ Ἀλγερία δέχθηκαν μὲ «ἐνθουσιασμὸ τὴν πρόταση, ἐνῶ τὸ ἴδιο ἐνθαρρυντικὲς ἦταν οἱ ἀντιδράσεις τῆς Γιουγκοσλαβίας καὶ τῆς Τυνησίας. Στὴ Βαλέττα, λοιπόν, ὑπάρχει διάχυτη μιὰ συγκρατημένη αἰσιοδοξία.

Ἔτσι φαίνεται ξεκάθαρα γιατὶ ἡ ἐπιδίωξη τῆς οὐδετερότητας ἀπέναντι στὰ μπλόκ εἶναι γιὰ τὴν Μάλτα ἡ προϋπόθεση καὶ ἡ βάση κάθε διεθνοῦς πολιτικῆς.

ΠΟΡΤΡΑΙΤΑ ΔΙΑΔΟΧΟΥ

Αὐταρχικὴ καὶ πεισματάρα θεωρεῖται ἡ πρίγκηπισσα Βεατρίκη τῆς Ὁλλανδίας

ΔΕΝ ΤΗΝ ΣΥΜΠΑΘΕΙ Ο ΛΑΟΣ

ΧΑΓΗ. Ὁ Βασιλικὸς Οἶκος τῆς Ὁλλανδίας, ὅστις ἔχει κλονισθῆ ἐκ τοῦ σκανδάλου τοῦ πρίγκηπος Βερνάρδου, ἀναμένει τὴν παραίτησιν, κατὰ τὸ προσεχὲς ἔτος, τῆς βασιλίσσης Τζουλιάνας, ἀντιμετωπίζει δὲ τὸ ἐνδεχόμενον ὅτι ἡ Βουλὴ θὰ ἐπιβάλη μεγάλον νομοθετικὸν ἔλεγχον διὰ νὰ «σφίξη τὰ λουρία» τῆς μοναρχίας, λέγουν κυβερνητικαὶ πηγαί.

Ἐν πάσῃ περιπτώσει τὸ σκάνδαλον τῆς δωροδοκίας τοῦ πρίγκηπος Βερνάρδου, ὑπὸ τῆς «Λοκχὴδ» ἔχει θίξει τὴν φήμην τοῦ 400ετοῦς οἴκου τῆς Ὀράνγης, πιθανῶς δέ, θὰ ἀλλοιώση ἀνεπανορθώτως τοὺς δεσμούς, οἵτινες συνδέουν τὸν Ὁλλανδικὸν λαὸν καὶ τὴν ἐκ παραδόσεως δημοφιλῆ δισιλικὴν οἰκογένειαν.

Εἶναι βέβαιον, ὅτι ἡ σοβαρωτέρα ἀλλαγὴ θὰ ἐπέλθη διὰ τῆς ἀναγγελθείσης παραιτήσεως τῆς 67ετοῦς βασιλίσσης Τζουλιάνας, μιᾶς σεμνῆς, μητρικῆς καὶ ἐξαιρετικὰ δημοφιλοῦς βασιλίσσης, ὑπὲρ τῆς 38ἐτίδος θυγατρός της, πρίγκηπίσσης Βεατρίκης. Ἡ φήμη τῆς Βεατρίκης, εἶναι ἐντελῶς ἀντίθετος τῆς μητρός της. Θεωρεῖται αὐταρχική, πείσμων, κάπως ἀλαζὼν καί, ὡς παραδέχονται καὶ αὐτοὶ οἱ φίλοι της, πολὺ ὀλιγώτερον δημοφιλὴς ἀπὸ τὴν Τζουλιάνα.

ΤΟ ΠΟΔΗΛΑΤΟΝ

Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ Β' Παγκοσμίου Πολέμου, ἡ βασίλισσα Τζουλιάνα, ἤτις τότε, ἦτο διάδοχος τοῦ θρόνου, ἔζησεν ἐξόριστος εἰς τὸ Λονδῖνον καὶ εἰς τὸν Καναδᾶν, κατέστη δὲ σύμβολον τῆς δυνάμεως, τῆς ἑνότητος καὶ τῆς ἀντιστάσεως τῶν Ὁλλανδῶν κατὰ τῶν Γερμανῶν. Ὅτε τὸ 1948, ἀνῆλθεν εἰς τὸν θρόνον, μετὰ τὴν παραίτησιν τῆς βασιλίσσης Βιλελμίνης, ἡ Τζουλιάνα παρέμεινεν ἐξαιρετικὰ δημοφιλής. Ἡ ἁπλότης τῶν τρόπων καὶ τῆς περιβολῆς της, ἡ συνήθειά της νὰ κυκλοφορῆ μὲ τὸ ποδήλατον τὰ ἀπογεύματα τῶν Κυριακῶν καὶ ἡ ὀρθὴ ἐνημέρωσίς της ἐπὶ τῶν Ὁλλανδικῶν καὶ τῶν διεθνῶν ὑποθέσεων τὴν κατέστησαν ἀγαπητὴν εἰς τὸν Ὁλλανδικὸν λαὸν καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τῆς δεκαετίας τοῦ 1960.

«Ἡ Τζουλιάνα εἶναι πολὺ Ὁλλανδή», λέγει εἷς ἐπίσημος ὅστις συνδέεται στενῶς μὲ τὴν βασιλικὴν οἰκογένειαν. Εἶναι εὐγενής, διόλου πομπώδης, μᾶλλον αὐστηρή, τοῦτο δὲ τὴν ἔχει καταστήσει λίαν ἀγαπητήν. Εἶναι πολὺ εὐσυνείδητος καὶ νευρική. Καπνίζει πολὺ κατ' ἰδίαν καὶ δὲν ἐμπιστεύεται εὐκόλως τοὺς ἀνθρώπους. Ἡ ἁπλότης της, τὰ προβλήματά της, τὴν ἔχουν καταστήσει λίαν συμπαθῆ. Ἀντιθέτως, ἡ Βεατρίκη εἶναι ἀλαζών», συνεχίζει. «Εἶναι αὐτὸ ποὺ ὀνομάζομεν «φοιτήτρια τῆς Λέϋδεν». Εἶναι δηλαδὴ, μορφωμένη, ἔξυπνη, κάπως ὑπερόπτικη καὶ ὀνόμπ».

Ἡ πρίγκηπισσα Βεατρίκη, δυσηρέστησε τοὺς Ὁλλανδοὺς μὲ τὸν γάμον της, τὸ 1966, μὲ τὸν Κλάους φὸν Ἄμσμπεργκ ἕνα Δυτικογερμανὸν διπλωμάτην, ὅστις κατὰ τὸν Β' Παγκόσμιον Πόλεμον, ὑπηρέτει ὡς ἀξιωματικὸς εἰς Γερμανικὴν μεραρχίαν τεθωρακισμένων. Κατὰ τὴν τελετὴν τοῦ γάμου των ἐγένοντο διαδηλώσεις, πολλοὶ δὲ ἐπίσημοι δὲν παρέστησαν εἰς αὐτήν.

ΑΙ ΠΡΟΟΠΤΙΚΑΙ

Ὁ πρίγκηψ Κλάους, ἔχει ἐπιδείξει ὑποδειγματικὸν σεβασμὸν πρὸν τὴν εὐαισθησίαν τῶν Ὁλλανδῶν ἔναντι τῶν Γερμανῶν. Ἀσχολεῖται μὲ τὰ προβλήματα προστασίας τοῦ περιβάλλοντος καὶ τῶν ὑπαναπτύκτων χωρῶν καί, ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὸν πρίγκηπα Βερνάρδον, ἔκαμε τὸν κόπον νὰ μάθη νὰ ὁμιλῆ τὴν Ὁλλανδικὴν χωρὶς Γερμανικὴν προσφοράν. Πέραν τούτου, τὰ αἰσθήματα τῶν Ὁλλανδῶν ἀπέναντί του ἐβελτιώθησαν ὅταν ἡ Βεατρίκη ἀπέκτησεν υἱόν, τὸν πρίγκηπα Γουλιέλμον — Ἀλέξανδρον, τὸν μόνον ἄρρενα διάδοχον τοῦ θρόνου κατὰ τὰ τελευταῖα 83 ἔτη.

Ἐν τούτοις, ἡ πριγκήπισσα Βεατρίκη, ἔχει δηλώσει, ὅτι, ἐὰν ἀποδειχθῆ ὅτι αἱ εὐδοῦναι τοῦ πατρός της εἰς τὸ σκάνδαλον «Λοκχὴδ» εἶναι τόσον βαρεῖαι, ὥστε νὰ διαταχθοῦν νέαι ἀνακρίσεις, θὰ προτιμήση νὰ παραιτηθῆ μᾶλλον, παρὰ νὰ ἀναλάβη τὸν θρόνον μετὰ μίαν τοιαύτην ταπείνωσιν τοῦ βασιλικοῦ οἴκου. Εἰς τὴν περίπτωσιν αὐτήν, βασιλεὺς θὰ ἀνακηρυχθῆ ὁ 9ετὴς πρίγκηψ Γουλιέλμος - Ἀλέξανδρος ἡ δὲ χώρα θὰ κυβερνᾶται ὑπὸ ἀντιβασιλέως μέχρις ὅτου ὁ βασιλεὺς συμπληρώσει τὸ 18ον ἔτος τῆς ἡλικίας του.

Γωνιὰ τοῦ βιβλίου
ΑΓ. ΝΙΚΟΛΑΟΥ 32 • ΤΗΛ. 277-396
ὅ,τι χρειάζεται ὁ μαθητής
ΠΟΙΟΤΗΤΕΣ ΕΚΛΕΚΤΕΣ
ΤΙΜΕΣ ΕΞΑΙΡΕΤΙΚΕΣ

ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΤΟΥ ΕΛΚΕΠΑ

Εἰδικὸ Κέντρο τεκμηριώσεως καὶ πληροφοριῶν

ΑΡΧΙΣΕ ΤΙΣ ΕΡΓΑΣΙΕΣ ΤΟΥ

ΑΘΗΝΑΙ. Ἄρχισε στὶς 13 Σεπτεμβρίου ἡ λειτουργία τῆς προτύπου Μονάδος Τεκμηριώσεως καὶ Πληροφοριῶν τοῦ Ἑλληνικοῦ Κέντρου Παραγωγικότητος.

Ἡ Μονάδα αὐτή, ποὺ συμπληρώνει τὸ ὑφιστάμενο κενὸ στὸν τομέα ἐνημερώσεως τῶν ἐπιστημόνων, ὡς καὶ τῶν παραγωγικῶν τάξεων, ἀποτελεῖ μία μοναδικὴ Ὑπηρεσία, στὴν ὁποία θὰ μποροῦν νὰ ἀποταθοῦν ἐπιστήμονες ἢ τεχνικοί. Ὀργανισμοὶ ἢ ἐπιχειρήσεις γιὰ νὰ γνωρίσουν μέσα σὲ σύντομο χρονικὸ διάστημα πληροφορίες πάνω στὸ ἀντικείμενο ποὺ τοὺς ἐνδιαφέρει.

Τὰ θέματα, γιὰ τὰ ὁποῖα θὰ δίνωνται ἀπαντήσεις, ἀναφέρονται σὲ τρεῖς μεγάλους τομεῖς: 1) Ὀργανωτικὰ — Διοικητικά. 2) Οἰκονομικά, 3) Τεχνολογικά. Οἱ πληροφορίες αὐτὲς θὰ παρουσιάζωνται σὲ ἀναλυτικὴ μορφὴ καὶ θὰ εἶναι ἀκριβεῖς, ἐπίκαιρες καὶ πλήρεις, θὰ παρέχωνται δὲ μὲ ὅλους τοὺς τρόπους ἐπικοινωνίας: μὲ τὸ τηλέφωνο, μὲ ἐπιστολὴ ἢ μὲ προσωπικὴ συνάντηση.

Ἡ ἀπάντηση μπορεῖ νὰ ἔχη τὶς ἀκόλουθες μορφές: Ἁπλῆ μορφὴ μὲ ἀναφορὰ στὸ βιβλιογραφικὸ ὑλικό, δηλαδὴ τίτλοι βιβλίων ποὺ ἀναφέρονται ἀτὸ θέμα. Πιὸ συνθετη, ποὺ περιλαμβάνει περιλήψεις ἀπὸ διάφορες πηγές. ὅπως βιβλία, ἐκθέσεις, περιοδικά. Τρίτη καὶ περισσότερο ὁλοκληρωμένη μορφή, εἶναι μιὰ ἐπιστολὴ μὲ ἀνάλυση τοῦ προβλήματος καὶ προτάσεις γιὰ τὴν λύση του. Καὶ τέταρτη μορφή, τέλος, μία πλήρης καὶ ἀναλυτικὴ ἔκθεση, ποὺ μαζὶ μὲ ὅλες τὶς προηγούμενες πληροφορίες περιλαμβάνει καὶ ἔρευνες σχετικὲς μὲ τὸ θέμα.

Οἱ πληροφορίες προέρχονται ἀπὸ διάφορες πηγὲς τοῦ ἐσωτερικοῦ καὶ ἐξωτερικοῦ. Συγκεκριμένα, ἡ Μονάδα Τεκμηριώσεως καὶ Πληροφοριῶν ἀντλεῖ στοιχεῖα ἐκτὸς ἀπὸ τὴν εἰδικὴ ἐπιστημονικὴ βιβλιοθήκη τοῦ ΕΛΚΕΠΑ, καὶ ἀπὸ ἄλλες ἑλληνικὲς ἐξειδικευμένες βιβλιοθῆκες καὶ φορεῖς.

Ἂν οἱ πληροφορίες δὲν εἶναι ἐπαρκεῖς ἀπὸ τὸν ἑλληνικὸ χῶρο ἡ Μονάδα ἀποτείνεται σὲ παρευρεῖς ξένους ὀργανισμοὺς, ποὺ τὴν ἐφοδιάζουν μὲ σύγχρονα στοιχεῖα ἀπ' ὅλον τὸν κόσμο. Τὸ μεγαλύτερο μέρος τῶν στοιχείων τὸ προέρχεται ἀπὸ τὸ ἐξωτερικό.

Ἡ σημαντικὴ αὐτὴ δραστηριότητα τοῦ ΕΛΚΕΠΑ ἔρχεται νὰ βοηθήση κάθε Κρατικὴ Ὑπηρεσία, Ὀργανισμὸ καὶ Ἰδιωτικὴ Ἐπιχείρηση.

Γιὰ περισσότερες πληροφορίες ἀποταθῆτε: Ἑλληνικὸ Κέντρο Παραγωγικότητος, Μονὰς Τεκμηριώσεως καὶ Πληροφοριῶν, Καποδιστρίου 28, Ἀθῆναι, τηλέφ. 600-411 καὶ 600-410.

ΤΑ ΝΕΑ ΒΙΒΛΙΑ

"Σεβάσματα Μυτιλήνης" ὑπὸ τοῦ Μητροπολίτου Ἰακώβου Κλεομβρότου

Τοῦ συνεργάτη μας ΤΑΚΗ Α. ΚΩΝΣΤΑΝΤΟΠΟΥΛΟΥ

Ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Μυτιλήνης κ. Ἰάκωβος Γ. Κλεόμβροτος, γιὰ τὴν προσωπικότητα τοῦ ὁποίου ἔχουμε γράψει στὴν «ΗΜΕΡΑ» τῆς 5ης Ἰουλίου 1975 εἶναι καὶ τὸ ἐπαναλαμβάνομεν μιὰ ἐξέχουσα μορφὴ τῆς Ἑλλαδικῆς Ἐκκλησίας, παγκόσμια ἀναγνωρισμένη, γιὰ τὴν συμβολή της, μὲ τὴ δύναμη τῆς Ὀρθοδοξίας στὴν εἰρηνικὴ συμβίωση τῶν Λαῶν, ἀνεξάρτητα ἀπὸ θρήσκευμα, φυλή, χρῶμα καὶ κοινωνικὰ συστήματα. Τὸ πέρασμά του, ἐπὶ κεφαλῆς διαφόρων ἀποστολῶν, ἀπὸ τὰς διαφόρους ἀνὰ τὸν Κόσμον Ἐκκλησίας καὶ Συνέδρια, ἐδημιούργησε σταθμὸν φωτεινὸν καὶ προβολὴν ἄφθαστον τῆς Ζώσης Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας. Ἀκόμη ὁ σεβασμιώτατος ἔχει ἐπιβληθεῖ καὶ σὰν μεγάλος ἐρευνητὴς καὶ ἀκάματος ἱστοριοδίφης μὲ τὰ 32 μέχρι σήμερα ἐκδοθέντα βιβλία του καὶ 86 δημοσιευθεῖσες μελέτες σὲ περιοδικὰ καὶ ἐφημερίδες, ἀλλὰ καὶ σὰν μεγάλος καὶ ἀνιδιοτελὴς καὶ τὸ τονίζομεν, δημιουργὸς πολλῶν κοινωφελῶν ἔργων, προσφέρων καὶ τὴν τελευταίαν δραχμήν, τῶν ἀπολαυῶν του, ὅπως ἀξιώνει ὁ Ἀπόστολος τῶν Ἐθνῶν Παῦλος νὰ εἶναι οἱ ταγοὶ τῆς Ἐκκλησίας τοῦ Χριστοῦ, ποὺ δυστυχῶς σήμερα εἶναι ἐλάχιστοι...

Σήμερα ὁ Σεβασμιώτατος μᾶς παρουσιάζει τὸν Γ' τόμον τῶν «MYTILENA SACRA», (Σεβάσμια Μυτιλήνης). Στὶς 43 σελίδες τοῦ βιβλίου του, κοσμημένες μὲ 131 εἰκόνες καὶ 53 ἐκτὸς κειμένου, ὁ συγγραφεὺς μὲ βάση τοὺς κανόνες τῆς ἀρχαιολογικῆς ἐπιστήμης, ἀναφέρεται στοὺς ἑνοριακοὺς ναοὺς τῆς Πόλεως Μυτιλήνης, στὴν περιγραφὴ τῶν σωζομένων σ' αὐτοὺς κειμηλίων καὶ ἄλλων ἀντικειμένων τῆς θείας λατρείας. Προλογίζων τὸ ἔργον του ὁ σ. τονίζει εἰς τὸν ἀναγνώστην τὰ κύρια σημεῖα τῆς μελέτης του, ποὺ ἀφορῶν τὸν τομέα τῆς ἐκκλησιαστικῆς τέχνης καὶ τὴν ζωὴν τῆς Ἑλληνικῆς Ὀρθοδοξίας «ποὺ κράτησε στὴ ζωὴ τὸ ὑπόδουλο Γένος καὶ τὸ προετοίμασε γιὰ τὸν ἱερὸ ἀγῶνα τῆς ἀπελευθερώσεως ἀπὸ τὸν μακραίωνα ζυγὸ τῆς τουρκικῆς τυραννίας». Καὶ ὁ συγγραφεὺς μὲ ἀντικειμενικὴ ἱστορικὴ ἀκρίβεια μᾶς ἐξηγεῖ ποῖοι ἦσαν οἱ «καλφάδες» καὶ οἱ «πρωτομάστορες» οἱ ὁποῖοι ἔχοντας ὡς ἐφόδια στὴ ζωήν των, τὴν πίστη των στὸ Θεό, εἰργάσθηκαν, ὡς ἄλλοι ἀρχιτέκτονες ἐπιστήμονες, γιὰ νὰ ἀνεγείρουν μὲ μαθηματικὴν ἀκρίβειαν, μὲ χάριν καὶ ἀρχοντιὰ τὰ «σεβάσματα» τῆς Μυτιλήνης. Ποῖοι ἦσαν ποὺ χωρὶς ἐπιστημονικὰ προσόντα, ἐργάσθηκαν ὡς ἁγιογράφοι καὶ διακοσμητὲς καὶ ἐστόλισαν ἐσωτερικὰ τοὺς ναοὺς καὶ ποῖοι ἐφιλοτέχνησαν τὰ θαυμαστὰ ἔργα τῆς ξυλογλυπτικῆς καὶ ἐκκλησιαστικῆς χειροτεχνίας καὶ ποῖοι τέλος οἱ διαθέσαντες τὸν πλοῦτον καὶ τὸν ὀβολόν των, εἴτε ὡς ἰδιῶται, ὡς ὀργανώσεις, σωματεῖα καὶ συντεχνεῖες γιὰ νὰ γίνουν ὅλα αὐτὰ τὰ ὑπέροχα ἀντικείμενα τῆς θείας λατρείας μέσα στὰ δύστυχα χρόνια τῆς μαύρης δουλείας. Γιατί, δὲν διεσώθησαν τὰ μνημεῖα τῆς Χριστιανικῆς Τέχνης τὰ πρὸ τοῦ 17ου αἰῶνα. Ποιοὶ τὰ κατέστρεψαν καὶ ποιοὶ ἀντικατέστησαν ἀδικαιολόγητα τὰ ὅσα διεσώθηκαν ἀπὸ τὴν τουρκικὴ λαίλαπα. Πῶς διεμορφώθη ὁ ρυθμὸς τῆς τρικλίτου Λεσβιακῆς Βασιλικῆς, μὲ τοὺς λεπτοὺς καὶ ὑψηλοὺς κίονες, μὲ τὰ ὡραῖα κιανόκρανα ποὺ φέρουν ἀνεμιζόμενα φύλλα, μὲ τὶς ὁριζόντιες ὁροφὲς καὶ τὸ κεντρικὸν κλίτος μὲ μορφὴ ἀνεστραμμένου λίκνου ποὺ ἔχουν διακοσμηθεῖ μὲ τόση καλαισθησία, μὲ τόση ἁρμονία χρωμάτων καὶ τόσο ὡραῖες εἰκόνες, ποὺ ἔχουν ληφθεῖ μὲ ἐπιτυχία ἐκ τοῦ φυτικοῦ καὶ ζωϊκοῦ βασιλείου μὲ τὰ κυματιστὰ καὶ κυκλικὰ τόξα, ποὺ φέρουν ὡραιότατες γύψινες διακοσμήσεις, ὡς συμβαίνει εἰς τὶς περίφημες Λεσβιακὲς Βασιλικὲς τῆς Βρίσας, ποὺ εἶναι ἡ «λυρικώτερη» Βασιλικὴ τῆς νήσου, ὅπως πολὺ χαρακτηριστικὰ τὴν ὀνομάτισαν, τοῦ Παλαιοκήπου, τοῦ Μεγαλοχωρίου καὶ σὲ ἄλλες, ἢ τὶς θολωτὲς ὁροφές, ποὺ καλύπτονται μὲ τὰ ὡραῖα σταυροθόλια καὶ τὸ σφαιρικὸ τρούλλο μὲ τὴ θολωτὴ καμάρα, ποὺ εἶναι κεκαλυμμένη μὲ διακοσμητικὲς ζῶνες στὸ κεντρικὸ κλίτος χωρὶς τὸν τρούλλο καὶ ἄλλα πολλά. Θὰ ἴδει ἀκόμη ὁ ἀναγνώστης μὲ συγκίνηση τὴ «νεολαία» τῶν χρόνων ἐκείνων νὰ ἀμιλλᾶται εἰς τὰ χωρὶς ποιὰ θὰ κατασκευάσει τὸ ὡραιότερο καὶ καλλιτεχνικώτερο εἰκονοστάσι πολλὲς φορὲς ἀπὸ λευκὸ μάρμαρο, γιὰ νὰ τὸ ἀφιερώσει στὸν ἅγιο τῆς προστιμήσης της.

Ἐκ τῶν πολλῶν ἐπιγραφῶν, ὁ συγγραφεὺς, μνημονεύει μία ἀκόλουθη: «Ἡ φιλόθεος νεολαία τοῦ Ἀσωμάτου, Θείω ζήλω τὴν καρδίαν φλεγομένη, ἀνήγειρεν ἰδίᾳ δαπάνῃ τὸ σεπτὸν τοῦτο εἰκονοστάσιον». Οἱ ναοὶ ποὺ ὑπάρχουν σήμερα στὴν πόλι τῆς Μυτιλήνης, ἀκολουθοῦν τὴν ἑξῆς χρονολογικὴ σειρά: 1) Ἅγιος Ἀθανάσιος (Μητροπολιτικὸς) 1706, 2) Ἅγιος Γεώργιος 1792, 3) Ἅγιοι Θεόδωροι 1795, 4) Ἅγιοι Ἀπόστολοι 1815, 5) Ἅγιος Θεράπων 1850, 6) Ζωοδόχος Πηγὴ Λαγκάδας 1860, 7) Ἅγιος Συμεὼν 1885, 8) Παναγία Χρυσομαλλοῦσα 1887, 9) Εὐαγγελισμὸς Ἀκλειδιοῦ 1901, 10) Ἅγιος Νικόλαος (τέμενος ποὺ μετετράπη σὲ χριστιανικὸ ναὸ τὸ 1929), 11) Ἅγιος Ἰωάννης ὁ Καλυβίτης 1961.

Ὅλοι σχεδὸν ἀνοικοδομήθηκαν ἐκ βάθρων σὲ ἀντικατάσταση τῶν παλαιῶν, ἄλλοι στὶς ἴδιες διαστάσεις καὶ ἄλλοι σὲ μεγαλύτερες. Οἱ κατὰ τὴν ἅλωση τῆς Μυτιλήνης (1462) ὑφιστάμενοι, ναοί στὴν πόλι δὲν ὑπάρχουν σήμερα. Ἄλλοι κατεστράφησαν ἀπὸ τοὺς Τούρκους καὶ ἄλλοι ἀπὸ τοὺς σεισμοὺς καὶ οἱ λιγοστοὶ ποὺ ἔμειναν ἀνανεώθηκαν κατὰ τὸν 18ον καὶ 19ον αἰῶνα ἀπὸ εὐλαβεῖς χριστιανούς.

Κλείνοντας τὴν παρουσίαση τοῦ βιβλίου τοῦ σεβασμιωτάτου νοιώθουμε μιὰ βαθειὰ θλίψη νὰ μᾶς κατέχει γιατὶ στὴν αἰωνόβια Πάτρας μας, τὴν πόλι τοῦ Πρωτοκλήτου, δὲν βρέθηκε ἀκόμη ὁ ἐκκλησιαστικὸς ταγὸς νὰ ἱστορήση ὅπως ἔχει καθῆκον καὶ ὑποχρέωση τοὺς ναοὺς καὶ τὰ κειμηλιά της, μιὰ καὶ ὑπάρχει ἄφθονο ὑλικὸ προετοιμασμένο τόσο ἀπὸ τὸν ἱστορικὸ τῆς Πάτρας κ. Κ. Τριανταφύλλου, ὅσο καὶ ἀπὸ παλαιότερους ἱεράρχες, ἀλλά... ἀλλά.....

ΤΑΚΗΣ Α. ΚΩΝΣΤΑΝΤΟΠΟΥΛΟΣ

Διὰ τὰ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑ καὶ τὶς ΤΟΥΡ